

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2805/2023
Рев2 2810/2023
07.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Драгане Бољевић, Радославе Мађаров и Весне Станковић чланова већа, у парници из радног односа тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из села ..., ГГ из села ... .., ДД из ... и ЂЂ из ..., чији је заједнички пуномоћник Филип Домазет адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, Дирекција полиције, Четврти одред жандармерије, коју заступа законски заступник Државно правобранилаштво, Одељење у Нишу, ради исплате увећања плате по основу приправности, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1155/2023 од 06.04.2023. године и ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2577/2022 од 09.08.2022. године, у седници одржаној 07.12.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против Апелационог суда у Нишу Гж1 2577/2022 од 09.08.2022. године, става првог изреке.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2577/2022 од 09.08.2022. године, става првог изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 1155/2023 од 06.04.2023. године, тако што се **ОДБИЈА** жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Нишу П1 1778/22 од 21.11.2022. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцима на име трошкова ревизијског поступка исплати солидарно 78.750,00 на име поднете ревизије као и трошкове судске таксе и то: тужиоцу АА 29.047,41 динара на име ревизије и 43.571,11 динара за одлуку по ревизији, тужиоцу ББ 26.504,48 динара на име ревизије и 39.756,71 динара за одлуку по ревизији, тужиоцу ВВ 30.673,19 динара на име ревизије и 46.129,75 динара на одлуку по ревизији, тужиоцу ГГ 28.122,70 динара на име ревизије и 42.184,05 динара за одлуку по ревизији, тужиоцу ДД 29.686,45 динара на име ревизије и 44.529,67 динара

за одлуку по ревизији и тужиоцу БЂ 29.191,68 динара на име ревизије и 43.787,53 динара за одлуку по ревизији, у року од осам дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 886/2017 од 28.02.2022. године обавезана је тужена да на име прековременог рада, ноћног рада, рада у дане државних празника и по основу приправности исплати тужиоцима појединачне месечне износе са законском затезном каматом од доспећа до исплате и да у корист тужилаца на наведене износе обрачуна и изврши уплату припадајућих доприноса за обавезно социјално осигурање надлежним фондовима, одбијен приговор месне ненадлежности и обавезана тужена да тужиоцима солидарно надокнади парничне трошкове од 780.678,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2577/2022 од 09.08.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Нишу П1 886/2017 од 28.02.2022. године у делу става првог и другог који се односи на исплату увећене зараде тужиоцима на име прековременог рада, ноћног рада и рада у дане државних празника и у ставу трећем изреке. Ставом другим изреке, укинута је иста пресуда у преостачлом делу става првог и другог изреке који се односи на одлуку о неисплаћеном додатку на плати по основу приправности и уплату доприноса по наведеном основу и у ставу четвртном изреке, и у том делу предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Пресудом Основног суда у Нишу П1 1778/2022 од 21.11.2022. године усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да, на име неисплаћеног додатка на плату по основу приправности, исплати тужиоцима појединачне месечне износе са законском затезном каматом на од доспећа до исплате и да у корист тужилаца на наведене износе обрачуна и изврши уплату припадајућих доприноса за обавезно социјално осигурање надлежним фондовима, одбијен приговор месне ненадлежности и обавезана тужена да тужиоцима солидарно надокнади парничне трошкове од 853.678,00 динара, од чега износ трошкова умањених за судске таксе и трошкове вештачења од 708.250,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 1155/2023 од 06.04.2023. године, ставом првим и другим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Нишу П1 1778/2022 од 21.11.2022. године у ставу првом и другом изреке и одбијен као неоснован тужбени захтев тужилаца да се обавезе тужена да им на, име неисплаћеног додатка на плату по основу приправности, исплати појединачне месечне износе са законском затезном каматом од доспећа до исплате и да у корист тужилаца на наведене износе обрачуна и изврши уплату припадајућих доприноса за обавезно социјално осигурање надлежним фондовима. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцима накнади трошкове поступка у износу од 1.184.556,46 динара.

Против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2577/2022 од 09.08.2022. године, тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, с тим што је предложила да се ревизија сматра изузетно дозвољеном у смислу члана 404. ЗПП, ради уједначавања судске праксе.

Предмет тражене правне заштите је накнада штете у висини неисплаћеног додатка на плату за прековремени рад, ноћни рад и рад у дане празника, што представља ванредно радно ангажовање тужилаца. О овом праву тужилаца и о висини тражене накнаде нижестепени судови су одлучили правилном применом материјалног права и у складу са правним схватањем израженим кроз одлуке Врховног суда у којима

је одлучивано о истоветним захтевима у идентичним чињенично правним ситуацијама у којима су тужиоци у утуженом периоду сходно распореду и радним листама због потребе посла и специфичности радних задатака радили прековремено. Сходно томе, у конкретном случају не постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, као ни потребе уједначавања судске праксе или новог тумачења права, што значи да нису испуњени услови из члана 404. став 1. ЗПП због чега је одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија тужене није дозвољена.

Према члану 441. ЗПП, ревизија је увек дозвољена у споровима о заснивању, постојању и престанку радног односа. Уколико се тужбени захтев односи на потраживање у новцу у овој врсти спорова, дозвољеност ревизије се оцењује на основу члана 403. став 3. ЗПП.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијанег дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Имајући у виду да се у конкретном случају ради о имовинскоправном спору који се односи на новчано потраживање, у коме вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе – 29.03.2017.године, то је Врховни суд нашао да је ревизија туженог недозвољена, применом одредбе члана 403. став 3. ЗПП.

На основу члана 413. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 1155/2023 од 06.04.2023. године, тужиоци су благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, с тим што је предложили да се ревизија сматра изузетно дозвољеном у смислу члана 404. ЗПП, ради уједначавања судске праксе.

Ревизија је дозвољена по одредби члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), па је Врховни суд испитао побијану пресуду по члану 408. ЗПП и утврдио да је ревизија основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Другостепени суд је засновао пресуду на потпуно и правилно утврђеним чињеницама од стране првостепеног суда.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су у радном односу код тужене на неодређено време, са радним местом у Нишу, у седишту Четвртог одреда жандармерије. У спорном временском периоду они су били радно ангажовани у периодима од по 15 дана у Копненој зони безбедности, на обезбеђењу административне линије у зони општине Куршумлија према Општини Подујево, АП КиМ. Након обављања радних задатака у оквиру радног времена од осам сати, наредних 16 сати били су у стању приправности, тако што су по позиву старешине били у обавези да се јаве на задатак, односно интервенцију у случају напада на патролу, објекат или мештане. Током боравка у бази били су стално у униформи, било им је забрањено удаљавање из објекта, а посебни налози за режим приправности нису издавани. На основу радних и обрачунских листа за сваког тужиоца обрачунате су накнаде у висини од 10% од основне плате, које припадају за приправност сваком тужиоцу током боравка у копненој зони безбедности и чију исплату траже.

Првостепени суд одлуку о основаности постављеног тужбеног захтева заснива на одредбама чланова 147. Закона о полицији који је важио до 05.02.2015. године,

члана 27. Посебног колективног уговора за полицијске службенике који је био у примени до 24.09.2014. године, члана 28. Закона о платама државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“ бр. 62/06 и 99/14), чланова 7. и 12. став 1. тачка 5. алинеја 4. Посебног колективног уговора за полицијске службенике („Службени гласник РС“ бр. 22/2015 и 70/2015), чланова 154. и 156. Закона о полицији, који је на снази од 06.02.2016. године и члана 11. Правилника о платама запослених у МУП-у, који је важио у спорном периоду. Радно ангажовање и боравак у копненој зони безбедности представља извршење посебног задатка по писаној наредби команданта одреда, ради се о специфичним условима ангажовања, које због природе задатка подразумева потребу и обавезу да припадници буду у стању сталне борбене готовости, те да се због специфичних услова боравка унутар базе, ради њеног функционисања организује и обавља низ активности по дневном распореду сачињен од стране старешине. Тужиоци су били у стању сталне борбене готовости, која по изјавама претпостављених представља активну приправност, па им је причињена штета јер им није исплаћен новчани еквивалент за њихово целокупно ангажовање који им припада по нормативима.

Другостепени суд, полазећи од материјалноправног оквира на коме је првостепени суд засновао пресуду, налази да тужиоцима не припада увећање плате по основу приправности, пошто нису добијали налоге за ступање у режим приправности. Наиме, тужиоци нису пружили доказе да су по посебном распореду рада или посебном налогу претпостављеног у спорном периоду били ванредно ангажовани, односно да су се налазили у стању приправности. Полицијски службеник може бити стављен у приправност само на основу посебног распореда приправности за рад или налога за приправност који сачињава непосредни руководилац, у којем, између осталог, мора бити наведено име полицијског службеника који је распоређен на тим радним местима, назив радног места за које се одређује приправност за рад, као и трајање приправности, што је оправдано самом природом таквог режима рада, јер је приправност облик ванредног ангажовања полицијских службеника ван радног времена, привременог карактера и примењује се само изузетно у краћем временском периоду.

По становишту Врховног суда, неприхватљива је примена материјалног права од стране другостепеног суда, код утврђења да су тужиоци у зони копнене безбедности КиМ били у стању непрекидне борбене готовости, те да им за дежурство ван редног времена по Посебном колективном уговору за полицијске службенике припада додатак на плату у висини од 10% од основне плате.

Тужиоци су по чињеничном утврђењу за време рада у копненој зони безбедности, у току вишедневног ангажовања били стављени у стање сталног потребног степена спремности да на позив надлежног старешине предузму радњу, интервенцију, контакт или сличну активност, па када непосредни руководиоци потврђују да се оваква радна обавеза након истека осмочасовног радног времена стандардизује као активна приправност, одсуство писменог распореда, односно писменог појединачног налога не искључује право на увећање основне плате од 10%. Овакво правно становиште исказано је у низу одлука Врховног суда, при чему право на увећану плату за приправност не искључује право на теренски додатак и дневнице, како то правилно налази и првостепени суд, пошто ове накнаде припадају због отежаних услова рада.

У сваком случају, пропуст послодавца да донесе посебан писмени распоред или писмени налог, када је приправност фактички постојала, не искључује право тужилаца на исплату спорних износа који им припадају на основу Посебних колективних

уговора за полицијске службенике који су се примењивали у току спорног временског периода.

Из изнетих разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

На основу чланова 165. став 2, 153. став 1. и 154. ЗПП, одлучено је о трошковима ревизијског поступка. Тужиоцима у складу са Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“ бр. 43/2023), припада накнада на име састава ревизије, са увећањем од 50% за сваког наредног тужиоца, у износу од 78.750,00 динара, као и накнада за судске таксе на ревизију и одлуку по ревизији и то: износ од 29.047,41 динара и 43.571,11 динара за тужиоца АА, износ од 26.504,48 динара и 39.756,71 динара за тужиоца ББ, износ од 30.673,19 динара и 46.129,75 за тужиоца ВВ, износ од 28.122,70 динара и 42.184,05 динара тужиоца ГГ, износ од 29.686,45 динара и 44.529,67 динара за тужиоца ДД и износ од 29.191,68 динара и 43.787,53 динара за тужиоца ЂЂ.

**Председник већа – судија
Бранислав Бослиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић